

razvoj, razgovori — vse to se vrši lahko in naravno. Samo z ono »nedolžno prevaro« na str. 22. nismo zadovoljni. Prevara sloni na laži, in laž ni nikdar nedolžna. Še tako mislijo ljudje le preradi, da je taka laž res nedolžna; ako pa dobé kaj takega v knjigi družbe sv. Mohora, tedaj jim je to kakor resnično. Zato bi se bilo moralo na vsak način ono mesto popraviti ali vsaj »nedolžno« izpustiti. — A. Hribarjeva pesem (po legendi) Kristus in sv. Peter je jako prijetna in primerna, nekoliko manj pa opiljena. — Kakor so popisovali prejšnji Koledarji Ljubljano in Trst, tako nam razkazuje letošnji Maribor. (Sp. dr. Jož. Pajek.) Spis ima tri slike, prva je za celoten »pogled« nekoliko premajhna; sicer je pa spis kot celota res dragocen. — Dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski. Tu popisuje prejšnji gospod pisatelj dosedanje življenje in delovanje rodoljubnega lavantinskega vladike. Spis ima lično sliko, in dodan mu je slavospev o knezoškofovi intronizaciji. — Svoji k svojim. Ta dramatičen prizor je znan že od lani (prim. »Dom in Svet« II. l., str. 178), ter je prirejen »za one narodne veselice na kmetih, kjer nimajo izurjenih predstavljavcev.« Ker naš narod le prerad ceni, kar je tuje in novo, zato mu bode ta igra koristna. Daljši spis je: Davorin Trstenjak. (Črtice iz njegovega življenja. Sp. dr. J. Sket.) Trstenjakovo ime je izmed najbolj znanih v naši zgodovini. Prav je, da je spretni gospod pisatelj v Koledarju popisal tega velikega moža. Trstenjak je bil izmed onih mož, ki imajo uma in srca obilo, a obojega v pravi meri; njegov duh je bil vseobsežen, za vse dovzeten. Življenjepis je jako dober; a kakor so marsikateremu spisu očitali, da je »previsok« za priprosti narod, tako bi mogli reči tudi o tem po pravici. — Naslednji spis: Davorin Trstenjak kot človek dopolnjuje prejšnjega, a nikakor nam ne ugaja tako, kot oni. Že nadpis diši po nemških naslovih; tu pa tam je tudi v spisu nekoliko tujega. Vendar je opis jako zanimiv, kakor je tudi pisan iz polnega srca. — Pesmica »Solze na grobu Davorina Trstenjaka« je brez posebne umetnosti, a lahka, res za ljudstvo. — J. A. Klemenčičeva povest Ravna pot najboljša pot ni v tehniki tako dovršena, kakor ona prva, vendar je ljudstvu primerna in bode ugajala. Pisatelju svetujemo, naj »ganljivih mest« nikar ne pretiruje. Značaje naj riše krepke, ne preveč sladkih, kakoršnih ni v istini. — Mala pesmica in pa spis o pok. dekanu Tomanu (s sliko) se prilegata, da je več izpreminjanja. Zanimati pa mora vsakega živahen popis človeškega klanja v Bataku (priobčil prof. A. Bezenšek.) Tako se piše mično, a treba je znati! Zna pa tudi gosp. kanonik dr. Ivan Križanič, ki nam i letos podaje Razgled po katoliških misijonih. Ta razgled se ne odlikuje po krasnem jeziku, tudi ne Bog vedi po kaki izvirnosti (saj se lahko enaka poročila čitajo drugodi), a dobro, mikavno, res za preprosti narod je sestavljen, radi in z veseljem ga bodo čitali. Ves spis je poln dogodkov, tudi ima tri slike; izvestno bode mnogo koristil. — Ne moremo vseh spisov ocenjati natančno in omenjamo le, da je spis

Janeza Bilca: Slovenski drvarji na tujem znamenit za našo kulturno zgodovino, kakor naslednjio »sl. posojilnicah« za naše narodno gospodarstvo. — Tudi Razgled po svet u neče zaostati za drugimi spisi, gospod Haderlap ga je sestavil stoječ na trdno-katoliškem stališču. Nepoznani urednik koledarjev je med spis dal opombo, da imamo, žal, preveč časnikov. Ne samo, da se to ne prilega spisu, ampak tudi resnično ni. Dobrih časnikov ni preveč; ako se množe dobri, tedaj je to dobro znamenje, le slabih se moramo bati. — Kar zvemo naposled »iz kuhinje«, kar čitamo »za smeh in kratek čas« in »Poselski red«, koristilo bode mnogim v pouk in zabavo. Na to pa — 117 strani imenika! Res, dokaj prostora! To je bilo povod nekaterim rodoljubom, da so svetovali, naj bi se opustil imenik in »počrnil z ukovitimi spisi«. Kakor se vidi iz »Oglasnika«, ne strinja se odbor družbin s tem nasvetom. Reči se mora, da so taki svetovalci vendar le preveč kratkovidni in merijo celi svet in vse družbenike le po sebi. Kar se nas tiče, prepričani smo trdno, da bi bilo za družbo v veliko škodo, ako opusti imenik. Udje bodo odpadali, kakor listje jeseni. In zakaj bi ne smel imeti ud pravice ter veselja, da je njegovo ime natisneno v Koledarju? Oni ugovori, katere čitamo v istem oglasniku, glasé se lepo in doné govorniško, a na istinite razmere ozirajo se prav malo. Gledé na »ničemurnost« udov pa mislim, da bodo lahko sli vsi naravnost v nebesa, ako se ne bodo pregrešali huje, nego da je njih ime natisneno v Koledarju. Potem gorjé nam duhovnikom, katerih imena so tako točno z vsimi naslovi natisnena v »šematizmu«! Sapere ad sobrietatem!

Iz oglasnika tudi posnemamo, da šteje sedaj družba 48.084 družabnikov, za 2042 več nego lani. Lep napredek! Odbor bode začel pomladi 1891. l. stavbo nove družbine hiše, kjer bode več prostora, nego na sedanjem mestu, kjer je za tiskarno jako tesno. — Družbina darila za pisatelje so navadna; dohodkov je bilo 49.946 glđ. in 48 kr., stroškov 49.777 glđ. 14 kr. Te številke govore najjasneje o stalnem napredovanju naše družbe.

»Narodne legende za slovensko mladino.« Nabral, izdal in založil Anton Kosi, učitelj v Središči. II. zvezek. V Ptuj. Natisnil W. Blanke. 1890. 8°. Str. 42. Cena 20 kr. (Dobivajo se pri izdajatelju na Štajarskem.) V tem zvezku ne nahajamo one hibe, katero smo opomnili v oceni I. zv. (»Dom in Svet« 1890, str. 126). Tu podaje izdajatelj 19 večinoma zanimivih, pa tudi dostojnih, res lepih legend, katerih največ se glasi prav v narodnem duhu. Nabrane so po raznih časopisih, posebno v »Vrtcu«. Želeli bi namesto: »Le jedna rastlina rastla je ...«: »... je rastla«, nam. »bila so«: »so bila« (str. 34. in dr.) Ne vem, ali se dá opravičiti »izpoznati« nam. »spoznati«. Izvzemi nekatere malenkosti je jezik lep in čist, pisava umevna. Priporočamo to knjižico jako šolskim knjižnicam in starišem. Gospod izdajatelj naznanja, da ima gradiva že za III. zvezek.